

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za štiri leta " " " 30.—
za en mesec " " " 10.—

za inozemstvo:
ce.ole no . . . . . Din. 218.—
me.očno . . . . . " 18.—

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji . . . Din. 15.—
v inozemstvu . . . " 30.—

Posamna štev. 75 par.

Gene inseratom:
Enostopna petina vrsta mal
oglasni po K 4.— in K 6.—,
veliki oglasni nad 45 mm vi-
šine po K 8.—, poslana itd.
po K 12.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izbaža vsak dan izvzemni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKZ.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase.
zagreb 39.011, sarajev 7563, praška in dunaj 24.797

Na višku kulture.

V naši državi slavi kulturni napredek neverjetne triume.

Na čelu triumfatorjev koraka gospodin Pribičević. On vodi ministrstvo prosvete in vsa državno kulturo. Ta kultura pa izgleda tako-le:

Včasih so poučevali od države plačani gospodje na srednjih šolah tudi takozvane proste predmete. To je bila velika dobrota zlasti za učence, katerih starši niso bili ravno preobloženi z zlatom, da bi mogli vzdrževati za svoje sinove še privatne učitelje za stroke, ki so za moderno-izobraženega človeka v praksi neobhodno potrebne. Dijaki so se lahko prej muzikalno izobrazili ali naučili risanja in stenografije ali se priučili tujih jezikov, lahko so telovadili itd., vse stroške za pouk v neobveznih predmetih pa je krila država z izplačevanjem posebnih nagrad dotičnim strokovnim učiteljem.

Ta kultura pa ni bila prava. Pravo kulturo nam je odkrila šele Pribičevićeva prosveta, ki stoji na stališču: Kaj pa je vsega tega treba? Kaj je treba muzikalne ali moderno-jezikovne izobrazbe zlasti za kmečke ali delavske sinove, ki so zabredli na kakšno srednjo šolo? To so stvari za milijonarje. Kam bomo pa prišli, če bomo vzgajali iz kmečkih, magari še tako nadarjenih sinov izobražence, ki bodo lahko tekmovali v znanju in s svojim talentom sinovom belgrajskih millionarskih porodic? To nevarnost je treba v interesu višje kulture in v imenu socialne pravičnosti za vsako ceno preprečiti — ergo proč s poukom v prostih predmetih iz srednjih šol! Moderne izobrazbe v polnem obsegu naj bo deležen le oni, ki spada v družbo.

Za one, ki nimajo, naj zadostuje le navaden pouk na kmetih. A tudi tam morajo biti razlike. Onim, ki žive v velikih vaseh ali trgih, ali vsaj v krajih, kjer imajo šolsko poslorje, je milostno dovoljeno, da se smejo naučiti branja in pisanja. Toda oni v hribih naj ostanejo pastirji, kakoršni so bili pred 1000 leti! Prej je te otročije obiskoval kakšen učitelj ali duhovnik vsaj toliko, da jih je naučil abc, za kar je dobil nagrado, zadostno za par pip tobaka, demokratska prosveta pa ne privoščiti niti otrokom abc-ja, niti organistom in kaplanom tobaka. Može se i tako!

V starih časih je bil redni učitelj na srednji šoli dolžan poučevati povprečno 17 ur na teden. Za nadure je dobil posebno nagrado, točno izplačano na koncu polletja. Te starinske razvade je bilo treba na vsak način odpraviti. Nekaj časa so bile pod novim režimom nadure sicer dovoljene in obljubili so učiteljem bahaško nagrado po 80 kron za vsako naduro. Kako je bilo z izplačevanjem teh nadur, vemo še vsi. Država je bila podobna cehovcu, ki pridno naroča vino, potem pa čaka, da plača — kdo drugi! Te nedostojne vloge se je država končno le sramovala in je nadure — ukinila. Bržkone zato, da bodo imeli tudi srednješolski učitelji več časa za Sokole.

V tesni zvezi z vprašanjem nadur pa stoji vprašanje dijaških podpor. Te podpore, za »prečane« itak zelo skromno odmerjene, je država letos ukinila. Seveda, »nema pare«. Kakor se pa govori, nameravajo na srednjih šolah nastaviti večje število visokošolcev, da prevzamejo — nadure! Prej »nema pare«, sedaj pa naenkrat »ima pare« in še kolikoli! Stvar je preproznorna. Z nadurami bodo nagradili one reveže, katere sili prazen želodec, da se na milost in nemilost prodajo Pribičeviću prosveti.

Liberalni Grillparzer je nekje zapisal besede: »Der Kultus hat den Unterricht erschlagen!« — Danes pa bodo rekli Nemci o naši prosveti upravičeno: Die Prosveta hat die Kultur erschlagen!

Ni pa samo minister prosvete tako odličien kulturonesec. Tudi minister za pošto je vreden tovariš svojega ministrskega tovariša.

Velevažna kulturna ustanova je pošta. A namesto da se ustanavljajo nove pošte, da se vežejo in pritezajo čim oddaljenejši kraji v svetovno-kulturni krog, se oživlja pri nas staro idilčno pastirstvo, ozdrano od vsake zveze s kulturnim svetom.

Posebno na srcu leži po vsej priliki poštnemu ministru časopisje. Za nas, ki poznamo črke, je časopisje nele kulturna,

ampak življenjska potreba. In ravno ta za mnoge kraje edini kulturni vir je obložil poštni vlastodržec ravnokar s neverjetno visokimi poštnimi, brzojavnimi in telefonskimi pristojbinami in nas hoče s tem pahniti nazaj v tiste čase, ko so naši predniki lazili na hribe in klicali: Jaaa-neež ali mee sliii-šiš? Za take vrste brezžični telefon se iskreno zahvaljujemo in ga prepuščamo poštnemu ministrstvu črnogorskega Plamenčevega kabineta v Rimu.

Pri vsem tem pa nam javlja brzojav

— pa ne brezžični — dan za dnem, kako se v Belgradu posvetujejo o novih davkih. A kolikor večji so davki, tem manj je denarja! Te uganke absolutno ne moremo razrešiti. Danes še ne. Razrešili jo bomo pa takoj, in rešili tudi svojo kulturo, kakor hitro se bomo vladali sami in sami določali, kam bo romal naš denar. Ali z drugimi besedami: Naša kultura bo na trdnih nogah, ko dobi Slovenija svojo zakonodajno avtonomijo in bo rešena prokletstva centralistične kulture.

ki more nastati, katerega posledice pa ni mogoče videti naprej. Ruska vlada smatra kot glavno točko za rešitev tega vprašanja, da se turškemu narodu prizna pravica, da obnovi popolno suvereniteto v Carigradu in morskih ožinah.

Zapadne države so zavzele nepomirljivo stališče in Velika Britanija je odločno proti temu, da se Turčiji vrne turški teritorij in morske ožine, ker naj bi pod pretvezo svobode morskoga prehoda služile velesilam. Svoboda morskih ožin je potrebna za države okoli Črnega morja. Rusija in Turčija sta že leta 1920 sklenili nacionalni dogovor, po katerem je Turčija priznala svobodo morskih ožin za trgovske ladje, a ta dogovor bo potrjen z mednarodnim dogovorom držav okoli Črnega morja.

Ruska vlada mora najodločnejše protestirati proti temu, da so zapadne države usurpirale pravice Rusije in zavezniških republik. Rusija s svojima zaveznicama Ukraino in Georgijo zavzema poleg Turčije mesto med tistimi državami, čijih usoda je odvisna od morskih ožin.

Velesile so vedno priznale Rusiji prvo mesto v vseh mednarodnih dogovorih, ki se nanašajo na to vprašanje. To je šlo tako daleč, da so se zavezniki leta 1916 sporazumeli, da dobi Rusija Carigrad in morske ožine. Sovjetska vlada ne misli na to, da podjarmi del turškega naroda, opozarja pa na to dejstvo, katero nudi upanje, da se pri reševanju usode morskih ožin ne bodo zapostavile te važne zadeve.

Rusija ne bo priznala niti ene odločitve, ki bi se izvršila brez njenega sodelovanja in proti njenim interesom. Rusija in Francija sta se sporazumeli v načelu v svobodi morskih ožin. Rusija obenem opozarja, da niti ena odločitev, ki bi se drugače izvršila, ne more biti definitivna in trajna, marveč bo pripravila nove konflikte.

Memorandum se dalje peča z Veliko Britanijo, čije politika gre za tem, da zaplete v vojno proti Turčiji Francijo, Rumunijo in Jugoslavijo.

Ruska vlada smatra za svojo dolžnost, da opozori vse zainteresirane vlade na takojšnje sklicanje konferencie zainteresiranih držav okoli Črnega morja in upa, da se bo z ozirom na mir spoštovala ravnopravnost in suvereniteta Turčije na turškem ozemlju.

Turčija ne odneha.

TURKI ZAHTEVAJO: VSE ALI NIČ.

Rim, 27. septembra. Tukajšnji poslanik angorske vlade je izjavil, da imajo Turki v rokah dokumente, ki izpričujejo, da je zažig Smirne ukazal grški glavni stan pred umikom grških čet. (To potrjuje tudi francoski visoki komisar in admiral Dumesnil.) Ukaz so izvršili Armenci, in sicer tako, da bi padel sum na Turke. A Turki pač niso imeli razloga, da bi zažgali mesto, katero so pravkar osvojili. Zgorelo je v Smirni 20.000 hiš, 30 hotelov, 5000 skladišč, 300 industrijskih podjetij in 4 bolnišnice. — Kar se tiče turških zahtev, se bo Kemal-paša skliceval na narodni pakt v Angori, ki določa Turkom Carigrad in vzhodno Tracijo z Odrinom do Marice. Za zapadno Tracijo bodo Turki zahtevali plebiscit. — V stvari morskih ožin so Turki pripravljeni dovoliti svobodo za trgovske ladje v mirnem in vojnem času; glede vojnih ladij pa je treba posebnih jamstev. Neutrlnost morskih ožin bodi taka, kakor je veljala za Švico in Belgijo pred vojno. Ta neutralnost ne dovoljuje nobenih vojaških zasedb, kar je najboljšje jamstvo za vse. Turki nočejo v ožinah drugega Gibraltarja. Geslo velike narodne skupščine v Angori se glasi: Vse ali nič in Turki ne bodo ničesar popustili.

ZAHTEVE ANGORSKE VLADE: UDELEŽBA RUSIJE IN BOLGARIE.

Pariz, 27. septembra. (Izv.) »Temps« poroča njegov dopisnik iz Carigrada: Dogovor angorske vlade še ni došel. Pričakovati je, da bodo Turki zvišali svoje protipredloge. Predvsem bodo zahtevali pravico, da prekoračijo morske ožine, vojaško zasedejo Tracijo in utrdijo okolico Carigrada za morebitno obrambo proti vsakršnemu presenečenju. Razen tega bodo

Revolucija na Grškem.

Kralj zbežal. — Vlada odstopila. — V Atenah teče kri. — Venizelos v Carigradu.

London, 27. sept. (Izv.) Na Grškem so izbruhnili politični nemiri. Uporniki zahtevajo odstop kralja Konstantina.

Atene, 27. sept. (Izv.) Neko letalo iz Mitilen je metalo letake, katerih vsebina je, da zahtevata armada in brodogojce odstop kralja Konstantina in odstop vlade.

London, 27. septembra. (Izvirno) Reuter poroča iz Aten: Kralj Konstantin se je odpovedal prestolu.

Atene, 27. sept. (Izv.) Grška vlada je odstopila.

Belgrad, (Izv.) Minister notranjih del je dobil od našega poslanika v Atenah poročilo, da je Konstantin vržen s prestola, a njegovi posli so poverjeni prestolonasledniku Juriju. Ni še izvestno, kdo sestavi novi kabinet.

Belgrad, (Izv.) Ministrstvo notranjih del je dobilo obvestila, da se v Atenah vrše nemiri in da se preliva kri. Kralj Konstantin je zbežal in se skriva najbrže na kakšnem otoku.

Belgrad. (Izv.) Z ozirom na vesti o dogodkih v Grčiji se je vaš dopisnik informiral pri grškem poslaniku, ki je izjavil, da še ni dobil iz Aten nobenih oficijelnih poročil, da pa izgleda, da so vesti o prevratu istinite.

Carigrad. (Izv.) Baje je dospel semkaj Venizelos. Grška vlada pošlje po istih vesteh v Carigrad odposlanca, ki pozove Venizelosa, da prevzame vladu v Grčiji.

Turške zmage nad Grčijo rodijo čezdalje večje in v gotovem oziru za konsolidacijo razmer na Balkanu in v Evropi neprijetne posledice. Zdaj ko vse kaže, da se bo moglo orientsko vprašanje v splošnem vsaj za dogleden čas sporazumno in mirno rešiti, prihaja vest o nemirih v Grčiji,

vsled katerih je kralj Konstantin odstopil. Konstantin, sorodnik ekscesarja Viljema, je vse kaj drugega nego simpatična osebnost. Med vojsko je simpatiziral z Nemčijo, potem je bil prisiljen odstopiti, Grčija je postala republika pod Venizelosom, leta 1920. pa je po angleški pomoči zopet zavojeval svoj prestol, da po navodilih londonskega kabineta zavojuje Malo Azijo in oslabi Kemaliste, kateri so ogrozili Carigrad in angleške orientske načrte.

Zdaj je padel bržčas za vedno. Sreča je, da je odnesel živo glavo, kajti katastrofa, ki je vsled njegove imperialistične politike zadela grški narod, je naravnost strašna. Grčija za par desetletij sploh izgine kot količkaj uvaževanja vredni faktor na vzhodu in pade s tiste višine, na katero se je bila povzpela po balkanski vojni 1912 pod spretnim vodstvom Venizelosa, v prepad. Maloazijska vojska je grški narod tudi gospodarsko popolnoma izčrpala in njegovo trgovsko brodarstvo, glavni vir dohodkov, skoro uničila. Ni čuda, da je boljševidem v Grčiji bolj razvit kakor v katerikoli drugi balkanski državi. Tudi agrarne razmere so dezoladne in kmetski proletariati tvori glavni kontingent komunizma. Zdaj pride k temu še poražena armada.

Ako padec Konstantina ne privede do velikega notranjega socialnega prevrata — stvar, ki se rada prenaša iz ene države v drugo — ampak postavi na njegovo mesto samo Venizelosa, velikega prijatelja Francije, bi ta dogodek seveda mirno rešitev balkanskih vprašanj samo pospešil, kar je le želiti. Venizelosu bi se po vsej priliki posrečilo rešiti, kar se še rešiti da, ne da bi prišel v konflikt ne z velesilami ne s Turčijo. V drugem slučaju pa bi preobrat v Atenah mogel imeti druge neljube posledice za pomiritev Balkana.

Pred požarom?

ODMEV GRŠKE REVOLUCIJE V BELGRADU. — OSTER NASTOP OPOZICIJE.

Belgrad, 27. sept. (Izv.) Po najnovejših vesteh je izbruhnila na Grškem državljanska vojska. Politika kralja Konstantina in njegove vlade, ki se je naslanjala na politiko Angleške je doživela popolen poraz. Kralj Konstantin je vržen s prestola. Vodstvo kraljevih poslov je poverjeno njegovemu sinu Juriju. V grški vojski obstojata dve struji. Ena je zato, da se reserve prihranijo za ureditev domačih razmer, druga pa hoče postaviti novo fronto v Traciji.

V Belgradu so te vesti povzročile veliko razburjenje in ogorčenje. Danes so obiskali zunanjega ministra dr. Ninčiča zastopniki vseh velesil in Grške. Angleška pritiska na našo vladu, da zapusti svoje neutrlnost stališče in se aktivno udeleži akcije proti Kemalizmu. Francoska pa priporoča naši vladi miroljubno politiko. Vojaški krogi so za oboroženo akcijo proti

Turkom. Vlada niti ne misli na to, da bi spravila to vprašanje pred narodno skupščino. Po stari navadi se dela vse za kulami in moremo tudi sedaj pričakovati, da nas bo vlada postavila pred gotovo dejstvo. Od strani opozicionalnih poslancev se pripravlja oster protest proti takemu postopanju vlade.

ZOPET USTVARJANJE RAZPOLOZENJA ZA VOJSKO.

Belgrad, 27. sept. (Izv.) Kralj je sprejel danes v avdijenci nam. šefa generalnega štaba, generala Pešiča. »Politika« trdi, da je general poročal kralju o stanju vojske.

Belgrad, 27. sept. (Izv.) Danes se je vršila seja upravnega odbora »Narodne Banke«. Razpravljalo se je o zahtevi vlade, da se ji dovoli kredit za nabavo vojnega materiala.

Ruska nota Jugoslaviji.

RUSIJA SVARI JUGOSLAVIJO. — BREZ RUSIJE NOBENEGA ZAKLJUČKA.

Belgrad, 27. septembra. (Izvirno) Zunanji minister dr. Ninčič je danes prejel od zastopnika ruskega zunanjega komisarja Kalakanova memorandum, datiran z dne 26. septembra. Sovjetska vlada obrača pozornost na nevaren položaj, ki je nastal na bližnjem vzhodu. Opozarja na dej-

stvo, da niti ena od zapadnih držav ne stori potrebnih korakov, da se odstrani nevarnost, ki bi mogla tudi mnoge nezainteresirane države zavleči v vojno. Položaj je postal tak, da zahteva nujen pacifističen vpliv, s katerim bi se lokalizirali vojni dogodki in obvarovala Evropa prelivanja krvi,

zahtevali, da se konference v Benetkah udeležita tudi Rusija in Bolgarija ter da se ustavi vsako angleško vojaško in pomorsko gibanje. V Carigradu se boje, da bodo boljševiki, ki imajo obsežne organizacije, vprizorili nerede proti ruskim caristom in Angležem. Propaganda v to svrhu je v polnem razvoju.

IZJAVA KEMAL-PAŠE.

Pariz, 27. septembra. (Izvirno) Mustafa Kemal-paša je v razgovoru z dopisnikom ameriškega lista »Chicago Tribune« izjavil: Mi želimo, da so Dardanele odprte in varne. Toda na Bosporu leži naše glavno mesto Carigrad. To pa zahteva, da je njegova varnost zjamčena. V tem smo si edini z vsemi državami sveta, izvzameš le ene Anglije. Če tudi Anglija želi svobodo Dardanel, potem je to vprašanje rešeno. K temu vprašanju mora svet zavzeti stališče. Turška nacionalistična vlada prevzema obveze, pod nobenimi pogoji ne bo prepustila, da bi tuje vojne brodogojne in polni pripravljene plulo skozi morske ožine. Natančnejšo ugotovitev in nadzorstvo te obveze pa naj uredi posebna mešana komisija. Angleži izjavljajo, da obstoji v Mali Aziji neka nevtralna cona, ki pa ni nevtralna, ampak ima samo namen, zaščititi sovražnika, ki smo ga v Mali Aziji potolkli. To pa se godi pod pretvezo, češ da Anglija štiti morske ožine in Carigrad. Ta politika Anglije ni nevarna le za druge države sveta, marveč tudi za angleški narod sam. Če bo angleški narod še dalje sledil politiki takih mož, kakršen je Lloyd George, mora priti do preloma.

FRANCIJA ZA RUSKO STALIŠČE.

London, 27. (Izv.) Zunanji urad je od Francije prejel noto, v kateri francoska vlada zahteva, naj se na konferenco o orientalskem vprašanju povabijo tudi Rusija, Georgija in Ukrajina.

ANGLEŠKO DELAVSTVO PROTI VLADNI POLITIKI.

London, 27. sept. (Izv.) Zastopniki angleškega delavstva, ki pripada 2. internacionali, Henderson, Bonar Shaw, Thomas in Macdonald so podali izjavo o vzhodnem vprašanju, v kateri vele, da bi bilo zločinstvo, ko bi iz tega vprašanja nastala nova vojna. Za to nosi angleška vlada polno odgovornost. Na tem vprašanju niso interesirane samo zavezniške države, marveč tudi Turčija, Rusija in Nemčija. Storititi je treba vse, da se takoj snide v tem vprašanju konferenca, pri kateri pa morajo biti udeležene tudi Rusija, Bolgarija ter Nemčija. Rusija in Bolgarija imata na ureditvi vprašanja morskih ožin ter teritorija, ki spada v to sfero, svoje življenske interese. Tudi Nemčija mora pri konferenci o ureditvi teh vprašanj imeti svoje mesto. Ne le zavezniške države, ampak vse države so poklicane stopiti v akcijo, da se to nevarno vprašanje uredi.

ROMUNIJA MOBILIZUJE DALJE.

Bukarešt, 27. sept. (Izv.) Tu se baje pripravljala preobrat v notranjem položaju. Vlada nadaljuje mobilizacijo. Romunija je pripravljena, da aktivno sodeluje ako ne proti Turčiji, pa proti Rusiji, o kateri se trdi, da koplji vojaštvo na besarabski meji.

VZHODNO VPRAŠANJE IN SV. STOLICA.

Rim, 27. sept. V poučenih krogih se čuje, da namerava papež spričo bližnjega odločevanja o vzhodnem vprašanju poslati Društvu narodov posebno pismo, v katerem bo označil stališče sv. stolice. Na vzhodnem vprašanju je sv. stolica bistveno interesirana, v prvi vrsti glede Palestine.

KEMAL-PAŠA PROTI SULTANU.

London, 27. sept. (Izv.) Poročevalec »Daily Chronicle« javlja iz Carigrada, da silno potr. Kemalpaša bo imenoval nove ministre po nasvetih angorske vlade. bfsk ministre po nasvetih in na predlog angorske vlade. Ni dvoma, da bodo sultana odstavili, ako prevlada Kemal. Kot najverjetnejši naslednik sultana se imenuje princ Velim.

PRED ODSTOPOM SULTANA.

Carigrad, 27. sept. (Izv.) Vsi člani kabine so podali ostavko. Novo vlado bodo sestavili Kemalisti. Tudi sultan se najbrže odpove prestolu na korist prestolonaslednika, ki je pristaš Kemala. Nacionalisti izjavljajo, da so ponudbe velesil nezadostne in da bo Kemal-paša nadaljeval pohod na Carigrad.

AMERIKA ZA SVOBODO MORSKIH OŽIN.

Washington, 27. sept. (Izv.) Amerika odobrava stališče, naj bodo morske ožine svobodne in naj se zaščitijo narodne manjšine.

TURSKI VPLIV V ALBANIJI.

Rim, 27. sept. (Izv.) 2000 privržencev Bajram - Čura je vdrlo v severno Albanijo. Albanske čete so se umaknile v Skader. Bajram Čur je zasedel ozemlje Miriditov.

POMIRJEVALNA VEST.

London, 27. sept. (Izv.) Poleg onega oddelka turške konjenice ki je zasedel Erenköi v nevtralnem pasu, je zasedel še

neki drugi oddelk Bigo, tudi v nevtralnem coni. Izgleda, da so se te zasedbe izvršile še pred izročitvijo francosko-angleške note Kemal, vsled česar zaradi teh afer ni pričakovati novih zapletljajev.

TRETJA ANGL. FLOTILJA ODPLULA.

London, 27. sept. (Izv.) Tri angleške križarke in tretja flotilja torpednih rušilcev so odpluli proti Carigradu.

»Državni prevrat« v »črnogorski kraljevini«.

Rim, 27. sept. (Izv.) Tu se je odigral državni prevrat v malem obsegu. Bivši črnogorski ministrski predsednik Plamenac je z 20 Črnogorci zasedel tukajšnji črnogorski konzulat, odstavil kraljico Mileno in sebe proglasil za predsednika črnogorske republike. Kraljica Milena je proti temu protestirala in izjavila, da je edino ona upravičena do regentstva — črnogorske kraljevine.

Ruske koncesije Italiji.

Rim, 27. sept. Sovjetska vlada je ratificirala dogovor, ki daje Italiji koncesijo za izkoriščanje obsežnega ozemlja v Kubanu. Italija si sme v svrhu izkoriščanja izbrati na severnem Kavkazu ali pa ob stočiču Dona in Dnjepra 100 hektarov zemlje. Pogodba velja 24 let in se more potem podaljšati za nadaljnjih 24 let. Italija more uvoziti 50 odstotkov lastnega delavstva. Rusija ohrani nad vsemi podjetji nadzorstvo v toliko, da se izvršujejo pogodbene določbe.

Borba radi znižanja plač na Moravskem.

Moravska Ostrava, 27. septembra. (Izvirno) Tajništvo rudarske organizacije je v svojem odgovoru na izjavo podjetnikov, v kateri se napoveduje, da se bodo s 1. oktobrom rudarske plače znižale za 25 %, obrnilo na konferenco ravnateljev s prošnjo, naj se 29. septembra prično tozadevna pogajanja. Konferenca ravnateljev je odgovorila, da se ne pogaja in da ostaja pri znižanju plač. Delavski listi vidijo v tem veliko nevarnost in že pišejo o splošnem štrajku rudarjev po celi Češkoslovaški.

Akcija socialdemokratov proti Habsburžanom.

Dunaj, 27. septembra. (Izvirno) Socialni demokratje so v parlamentu stavili na pristojna Zvezna ministrstva interpelacije radi bivanja nekaterih članov habsburškotolarinške družine na avstrijskem ozemlju. Interpelanti ugotavljajo, da to pomeni kršitev zakona, po katerem so Habsburžani izgnani iz Avstrije.

Zlat denar v Avstriji.

Dunaj, 27. septembra. (Izvirno) Zvezna vlada je sklenila, da bo dala kovati zlate novčanice po 100, 20 in 10 kron. (1 kg kovanega zlata je 2925 zlatih kron.)

OBNOVA AVSTRIJE.

Ženeva, 27. sept. (Izv.) Danes je dobil finančni odbor Društva narodov za obnovo Avstrije ugoden odgovor od strani Angije. Iz tega sklepajo, da bo tudi odgovor italijanske vlade ugoden.

ZELEZNA RUDA NA ČESKEM.

Praga, 27. septembra. (Izvirno) Pri Pohledu v bližini Nemškega Broda je neki delavec v globočini 3 metrov zasledil bogato žilo železne rude.

MEDNARODNI DEMOKRATSKI KONGRES NA DUNAJU.

Dunaj, 27. sept. (Izv.) Danes se je tukaj pričel mednarodni demokratiški kongres, ki ga je otvoril francoski senator Marc Sanguier.

AMERIKA ODLOŽI RAZOROŽITEV.

Washington, 27. sept. (Izv.) Mornariški tajnik Demby je izjavil glede razorožitve na morju, da z ozirom na homatije v orientu ne bi bilo za Ameriko oportuno pričeti z razorožitvijo v smislu sklepov washingtonske konference, ker se bodo obotavljale z razorožitvijo tudi države, angažirane v orientalskem vprašanju.

IZPREMEMBA V ZUNANJI MAŽARSKI POLITIKI.

Budimpešta, 27. septembra. (Izvirno) V vodstvu mažarske zunanje politike se bodo izvršile spremembe, čim se zunanji minister grof Banffy povrne iz Ženeve. Banffyjev naslednik bo sedanji pravosodni minister Geza Daruvary. Grof Banffy bo šel za poslanika v Pariz, sedanji pariški poslanik Ivan Przasznovski pa pojde za poslanika v Prago.

Ljuti napadi na Davidovića.

Belgrad, 27. sept. (Izv.) Ljuba Davidović je nekaterim listom dal pojasnila glede intervjuja v »Narodni Politiki«, kjer

se govori o reviziji ustave. Davidović izjavlja, da oni pasus ni točen. On da je samo dejal, da se v programu demokratske stranke nahajajo nekateri vidiki, ki niso v polnem skladu z današnjo ustavo. Ti vidiki vsled danih prilik niso mogli biti uveljavljeni v ustavi. Zagrebške resolucije o reviziji ustave ne govore, kar je pač po velikem delu zasluga Srbijancev. — Ta izjava je izvestne kroge v Belgradu silno razburila. »Tribuna« piše, da je ta izjava sramota za demokratsko stranko; vsak ve, da zagrebška resolucija faktično vodi do revizije ustave. — »Novosti« imenujejo Davidovićevo izjavo »unikum« in podobno kakor tudi drugi radikalni listi zahtevajo, naj se Davidović, ozir. demokratska stranka jasno izjavi o vprašanju revizije ustave. Davidović da igra nevarno igro z opozicijo, katero da bo izgubil.

Nesrečni potek razprave o uradniških draginjskih dokladah in pragmatiki.

Belgrad, 27. septembra. (Izvirno) Na današnji seji finančnega odbora se je razpravljalo o predlogu, da se zvišajo draginjske doklade častnikom in poštnim uradnikom. V imenu opozicije je poslanec Deržič stavil predlog, da se ta stvar odstavi z dnevnega reda, vlada pa da naj predloži zakon o zvišanju draginjskih doklad vsemu uradništvu. Za njim je govoril poslanec Dulibić, ki je ta predlog utemeljil. Pri glasovanju je predlog opozicije propadel z 12 glasovi proti 7.

Belgrad, 27. septembra. (Izvirno) Na seji pododbora zakonodajnega odbora za uradniško vprašanje se je razpravljalo o prvih 4 členih pragmatike. Prva dva člena sta bila v načelu sprejeta, glede 4. člena pa je večina sklenila imenovati posebno komisijo, ki bo ta člen proučevala. Tako utegne pragmatika biti sprejeta čez toliko let, kolikor ima paragrafov.

Poročilo poljedelskega ministra

Belgrad, 27. (Izv.) Glasor. poročila ministra za poljedelstvo in vode je komisija za konstatacijo rezultata žetve dognala, da ne bo pomanjkanja hrane niti za ljudi niti za živino, ampak da bo ostalo še 100.000 vagonov za izvoz.

Jurjeva afera.

Belgrad, 27. sept. (Izv.) »Politika« poroča, da so kraljica Marija, kneginja Jelena ter princ Arzen in Pavel brzojavno pozvani v Belgrad. Poziv je v zvezi z določbami, ki se imajo storiti v zadevi princa Jurija.

NEZAKONITA ODREDBA, O KATERI VLADA NIČ NE VE.

Belgrad, 27. sept. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora je posl. Dulibić pred dnevnim redom ostro protestiral proti naredbi, glasom katere se v Dalmaciji odmošta, ki ga kmetje privozijo v mesto, kjer imajo svoje kleti, pobira od hektolitra 25 dinarjev davka. To davščino je finančni odbor svojedobno odklonil. Zato je tembolj nerazumljivo, kako morejo oblasti izdajati tako naredbo in pobirati nalog, ki prebivalstvo globoko razburja. Zahteval je, da se to takoj ukine. Pomočnik finančnega ministra Popović je izjavil, da se bo o stvari takoj informiral, ker mu je čisto neznana.

IMENOVANJE KAT. REFERENTA.

Belgrad, 27. (Izv.) Za referenta katoliškega oddelka v ministrstvu ver je imenovan dr. Avguštin Čivčić, profesor frančiškanskega semenišča v Sarajevu.

Nov kurz v Albaniji.

(Od našega dopisnika.)

Skader, 20. septembra 1922.

Vest turškega lista »Ileri«, da so v Albaniji proslavljali Kemalove zmage v mošejah, je neresnična. Albansko ljudstvo se zdaj briga za svojo neodvisnost in konsolidacijo svoje države.

Ker je italijansko poslaništvo izjavilo, da je pripravljeno poravnati škodo, ki so jo povzročile italijanske okupacijske čete italijanskemu prebivalstvu, je albansko ministrstvo za notranje zadeve izdalo okrožnico, naj se škoda ugotovi po občinah. Ta korak Italije ima seveda namen pridobiti si izgubljeno naklonjenost Albancev.

V pravoslavni cerkvi v Skadru se je sredi t. m. obhajala slovesna liturgija v proslavo ocepitve albanske pravoslavne cerkve od grške. Liturgiji so prisostvovali tudi mnogi katoličani in pravoslavci. Poglavar pravoslavne cerkve v Albaniji je Fan Noli, bivši minister za zunanje zadeve in delegat v Ženevi, zdaj narodni poslanec.

Parlament se je otvoril 1. septembra. Šlo je najprej za verifikacijo mandatov ne-

katerih poslancev, o katerih se je reklo, da so bili izvoljeni s pomočjo laškega denarja. — Razoroženje prebivalstva se nadaljuje mirno in brez kakšnih incidentov. Vlada se trudi, da popolnoma odpravi »beso« (krvno maščevanje) in uvede redno pravosodstvo. Umorov, oz. ubojev se ne dogaja skoro nobenih več, ker so kazni stroge.

Koncem t. m. je izročil novi laški poslanik marchese di Durazzo svoja poverilna pisma albanski vladi in imel nagovor, v katerem je zelo proslavljajal konsolidiranje neodvisne Albanije, koje delo v tem oziru Italija z največjimi simpatijami spremlja, ker ve ceniti svobodo, za katero se je ona sama bojevala (kakšna hinavščina!). — Ministrski predsednik Gžafer Ulpi je odgovoril, da bo Albanija to naklonjenost vedela ceniti.

Predstavitelji Anglije, Francije in Italije so v Atenah protestirali proti temu, da se je grški zastopnik v komisiji za določitev južnih meja iz iste odstranil. Komisija bo mejo določila tudi brez zastopnika Grčije. Meja bo potekala soglasno sklepu velesil od 9. novembra 1921.

V Skadru se je ustanovila »Srboskopska banka« in sicer v hiši Kačulinini. — Za ministra zunanjih zadev je bil izvoljen Pondeli Vandželi, ki se nahaja v inozemstvu in se te dni vrne.

Politične novice.

+ »Slovenski Narod« proti demokratski hipotekarni banki. Prejšnji teden smo poročali o občnem zboru nove hipotekarne banke, v katero je preosnovana Kranjska deželna banka. Zavod so spravili demokratski popolnoma pod svoj klobuk in to z vladno pomočjo ne oziraje se na interese našega združništva in regulativnih hranilnic. Omenili smo tudi, da je ob tej priliki priobčil »Slovenski Narod« reklamni članek za to čisto demokratsko podjetje izpod peresa primarija dr. Gregorića. »Slovenski Narod« pa je to svoje stališče revidiral in piše: »O hipotekarni banki, o katere občnem zboru smo pretekli teden priobčili obširno poročilo, nam dohajajo vesti, ki nam slikajo to podjetje v docela drugačni luči, kakor smo si jo prvotno predstavljali. Gre baje za to, da se spravi ta zavod v roke skupine, ki je preveč prononsirana, da bi ji mogli zaupati. Stvari bomo posvetili največjo pozornost.«

+ Kukovec hoče izvajati posledice? Zelo je spekel dr. Kukovec očitek »Slov. Narod«, da vodi njegova politika h katastrofi. »Tabor« pravi, da je dr. Kukovec tudi v vprašanju mariborske oblasti pripravljen pokoriti se volji stranke in izvajati posledice, ako se v mariborski oblasti najde večina ali pa vsaj znatno število politikov, ki so proti ustanovitvi mariborske oblasti. Stvar naj pride pred »zbor zaupnikov vseh naprednih strank prizadetih krajev z vsemi predpogoji polne svobode odločevanja.« Kakor se vidi, dr. Kukovecova oblastnost hitro gine, za katero se je tako lovil v upanju, da postane veliki župan mariborske oblasti.

+ Gibanje hrvatske ljudske stranke v Dalmaciji. Prejšnjo nedeljo je priredil poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Dulibić zaupna sestanka pristašev HPS v Primoštenu in Širocih v Dalmaciji. Oba sestanka sta bila izvrstno obiskana in so zborovalci brez pridržka odobravalni govornikova izvajanja. Potem so možje zaupno priporočali poslancu svoje želje in krajevne potrebe ter se razšli z novim navdušenjem za ljudsko stranko.

+ Italijanska ljudska stranka in vprašanja novih pokrajin. Na zadnjem zborovanju vodstva italijanske ljudske stranke, ki se je te dni vršilo v Rimu, so med drugim sprejeli resolucijo, ki se nanaša na vprašanja o ureditvi novih pokrajin. Resolucija pravi: »Strankino vodstvo zahteva, naj vlada posveča večjo skrb vprašanjem o ureditvi novih pokrajin, in to predvsem o končno veljavni ureditvi uprave, ki naj se izvede na podlagi avtonomističnih načel, katera je sprejel že aneksijski zakon; potem o ureditvi finančnih in gospodarskih vprašanj, ki so nastala vsled razpada avstroogrške države in končno o ureditvi jezikovnih vprašanj in vprašanju sožitja drugorodnih državljanov v okviru državne ustave.«

Komisar Velimir Nikasinović.

Narodni poslanec Karel Škulj je poslal ministru za agrarno reformo sledeče vprašanje:

V l. 1920 je pogorela vas Dane, občine Stari trg pri Ložu. Cenjene škode je bilo nad 3 milijone kron. Ker so prebivalci revni, so zaprosili od države pomoči. Podpora pa, ki jo je država dovolila, je bila v primeri s škodo neznatna. Ker se v bližini nahaja gozd grajščine Snežnik, ki spa-

Dnevne novice.

— **Naročnino »Slovenca«** za naročnike v Jugoslaviji, ki prejema list po pošti, moramo z dnem 1. oktobra znižati na mesečnih 12 dinarjev, ker z denarjem nizko naročnino ne moremo kriti naše poštne pristojbine. Cenj. naročnike, ki so poravnali naročnino že do konca septembra, prosimo, da nam nakažejo še diferenco 6 dinarjev. — Za p. n. ljubljanske naročnike ostane naročnina neizpremenjena. — Uprava »Slovenca«.

— **Atera mariborske oblasti.** Nesrečne razdelitve Slovenije Žerjavci ne morejo dočakati. Ne ve se še, ali se bo zakon o upravnih razdelitvah države tudi izvedel, ker tudi med vidovdanskimi ustavotvorci polagoma uvidevajo, da njihova nepremišljena naglica ne bo rodila dobrih sadov. Žerjavci so pa le pritiskali, da je vlada sklenila po ljubljanski finančni prokuraturi nakup Kokoschinegove hiše v Gosposki ulici št. 6 v Mariboru. V Mariboru za ta nakup niso ničesar vedeli, tudi pokrajinska uprava v Ljubljani nič. Zakaj se je ta kupčija prikrivala? Mariborska »Straža« poroča sedaj, da je bila hiša na prodaj za 5 milijonov, kupljena pa za 6 milijonov. — Ali smo bogati, da tako razpisujemo z denarjem! Sodijo, da bo preureditev stanovanjske hiše v upravno palačo stala še 10 milijonov. Naj še kateri minister reče, da »nema pare«?

— **Zakaj so črtali učiteljicam prispevek za ženska ročna dela?** Ali še ne veste? Kaj so ročna dela? To so menda dela, ki jih delamo z rokami. In ženska ročna dela so tista, ki jih ženske opravljajo s svojimi rokami. To je menda jasno. Taka dela so: pranje, pometanje, pomivanje in drugo. Ali ne tudi šivanje? Ne, odkar imamo šivalne stroje. In pletenje, kvačkanje? Imamo zato že tudi stroje. Stroje postavimo v šole, pa bodo ravno tako učili kakor učiteljice. In še plačevati jih ne bo treba. In pokojnine tudi ne bodo prejemale. Poglejte, koliko bodo stroji državi prihranili! In če se stroj polomi? Nič. Med staro šaro ga bomo vrgli, saj ni nič vreden. — Pa če bi vendar še kje delali s šivankami, s pletilkami? Naj! Ampak to niso več ročna dela ampak šivalska, pletilska. To je menda vsakemu jasno, ne? In če je kdo raztrgan, pa si hoče obleko pokrpiti, prav! In če se hoče krpanja učiti, tudi prav. Ali da bi mi zato še plačevali... No, no, no... Če se noče zastoj naučiti, naj pa bo raztrgan!

— **Pri pošti na Ježici** že tri tedne ni pismonoše. Odšel je drugam v službo. — Prizadeti smo mnenja, da bi moralo ravnateljstvo ali pa poštariča preskrbeti takoj drugega pismonošo, a zdi se, da bo ostalo kar tako. Če mislijo, da bomo hodili vsak dan vsi izpraševati na pošto na Ježico, če je za nas kaj pošte, potem je pač bolje, da tako pošto takoj zapro. Preje smo iz Ljubljane dobivali pošto vsak dan in bolj redno, kakor potem iz Ježice. Kaj nam torej koristi pošta v obližju! Dalje pa bi vprašali, ali za poštne uslužbenke ne veljajo odgovorni roki kakor se jih morajo držati celo pastirji. In ob teh razmerah se zopet poviša poštnina. Prosimo ravnateljstvo, da napravi čimprej red na Ježici.

— **Novi silni požari v Pulju.** 26. t. m. ponoči je izbruhnil v skladiščih Italijanske družbe za petrolej v ulici Promontore silen požar, ki je hipoma objel vse poslopje. Ves trud ognjegascev in vojaštva, da bi ogenj udušili, je bil zaman. V skladiščih je bilo približno 50 ton bencina, nafte in petroleja. Škoda je ogromna. — Isto noč je izbruhnil požar na posestvu Kupelwieser med utrdbama S. Daniele in Altura. Ogenj je uničil več senikov in se razširil na sosednji gozd. Tudi tu je škoda zelo velika.

— **Železničarski štrajk v Ameriki končan.** — Med stavkujočimi železničarji in železniškimi družbami v Ameriki je došlo do sporazuma. Delavci se vračajo na delo pod pogoji, kakršne so zavzemali 30. junija 1922. Pač pa so priznale delavske organizacije s tem, da so se kapitalisti z njimi pogajali. Stavkali so železničarji na 55 železnicah. Na delo se vrnilo 200.000 delavcev. — 48 zasutih rudarjev v zlatem rudniku v Jakson, Cal., do 14. septembra še niso dobili. Reševalna dela se vrše noč in dan. Ni upanja, da bi našli še koga živega.

— **Zena ameriškega predsednika Mrs Harding** je hudo obolela. Ameriški listi prinašajo o njeni bolezni vsak dan daljše brzojavke, ko o železničarskem štrajku ali o preteči novi svetovni vojni.

— **Zalostne številke iz češke Prage.** V čeških listih beremo naslednje podatke, ki kažejo veliko bolj kakor socialno bedo, pomanjkanje morale. L. 1910 so v Pragi našli 131.762 družin, med katerimi jih je 35.958, tedaj 27 odstotkov bilo brez otrok; 36 odstotkov je imelo enega in 31 odstotkov dva otroke. L. 1921 pa so v Pragi našli 166.397 družin, med njimi 60.411, to je 36 odstotkov brez otrok, 45.996 (43 odstotkov) z enim in 33.788 (32 odstotkov) z dvema otrokoma. Največ družin brez otrok živi v osrčju Prage, in drugih

delih mesta, kjer prebiva visoka in bogata družba. To je znamenje, da ta pojav ni toliko socialne kakor moralne ozir. nemoralne naravi.

— **Spodnja koča na Golici** se je 28. t. m. zaprla. Gornja (Kadilnikova koča) ostane še nekaj časa odprta, nakar se planinci opozarjajo.

— **Skrcenje prometa potniških vlakov** s 1. oktobrom t. l. Na progi Jesenice—Bistrica—Boh. izostaneta od 1. oktobra dalje vlaka št. 410 in 4213, odhod iz Jesenic ob 17.32 uri, prihod v Bistrico—Boh. jezero ob 18.20 ter odhod iz Bistrice—Boh. jezero ob 8.52 in prihod na Jesenice ob 9.46. Vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 12.03 in ki odhaja iz Ljubljane ob 15.10, nimata zveze z Bohinjem. Nadalje izostanejo s tem dnem tudi vsi nedeljski izletniški vlaki.

— **Roparski napad.** Zidarski pomočnik Ivan Miklavčič je 20. t. m. potoval peš iz Ljubljane proti Trstu. Na cesti v gozdu nad vasjo Laze, obč. Planina, sta ga napadla dva možka in mu s silo odvzela 500 dinarjev ter nekaj obleke in perila.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Mostah** vabi na vinski trgateg, ki se vrši dne 1. oktobra v salonu gosp. Novaka »pod lipo«. Spored te prireditve je jako zanimiv in obširen. Prijatelji gasilstva, poselite številno ta dan močensko gasilstvo, da pomagate društvu v gmočnem oziru, da lahko nadaljuje svoje samaritansko delo. — Odbor.

— **Balinanje se nadaljuje.** »Narodna straža« poroča, da so šibeniški policaji te dni težko pretepli tri mlade fante, ki so jih bili radi nekih prestopkov aretirali. Zdravnik je ugotovil na fantih težke modrice in oteklino od udarcev. Kdo bo sedaj prebatalni policaji, ker so kršili prepoved batnanja?

— **Razpisano** je mesto upravnika v činu poduradnika na drž. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Podrobnosti so razvidne iz razpisa v »Uradnem listu«.

— **Radium Francosko žganje »Elevator«**, preizkušeno sredstvo proti trganju, živčnim boleznim in prehlajenju. Povsod na prodaj! 3900 (6)

Štolarske novice.

— **Š Slov. Bistrica.** Dne 26. sept. t. l. je izdihnil svojo blago dušo g. Peter Novak, hišni posestnik, gostilničar, ustanovitelj Posojilnice, bivši deželni poslanec in vladni komisar za okraj Slov. Bistrica v 68. letu starosti. Pogreb bo danes ob 4. uri pop. iz hiše žalosti.

— **Š Laško.** Dne 26. septembra je umrla v celjski bolnici gdč. Marija Krulje, skrbna gospodinja in sestra dr. Krulje-a, nadčupnika in dekana v Laškem. Pogreb bo danes ob 9. uri v Laškem.

— **Š Porečje** se je v Rog. Slatini dne 24. t. m. g. Mirko Žurman, trgovec z gospodično Pavlo Skufca iz Višnje gore.

— **Š Protestni shod** žen drž. nameščencev, ki se je vršil 25. t. m. v Narodnem domu v Mariboru je otvorila gospa Pirnat, soproga drž. višjega živinozdravnika v Mariboru. Shod je bil dobro obiskan. Prva govornica, pisateljica Bartol-Nadiškova iz Ljubljane je vzbudila živahno odobravanje z izjavo, da ne delajo države za vzrok, temveč vladni sistem. Pri reduciranju uradništva je predlagala, naj se redukcija začne v višjih razredih. Zahteva znižanje cen, če pa je vlada odvisna od velekapitala, tedaj naj se zvišajo plače. Druga govornica gospa Francotova, soproga davčnega upravitelja v Mariboru je pa zahtevala enkratni prispevek za najnujnejše potrebščine. H koncu se je oglasila tudi neka žena v imenu nižjih državnih nameščencev. Sklenile so se resolucije kakor na ljubljanskem ženskem protestnem shodu.

— **Š Naše carinarne in podgane.** Na mariborski carinarni leži že okoli 20.000 poštnih paketov nezacarinjenih. Te dni je nek Mariborčan dobil paket iz Nemčije, ki je 6 mesecev ležal na carini. Ko ga je odprl, je videl, da se je v paket naselila podganska družina. Nič ne bi škodilo, če bi se v naše carinarne nateplo toliko podgan, da bi razgule carinike na vse štiri strani sveta.

— **Š Zastupljenje.** Služkinja odvetnika dr. Serneca v Mariboru si je hotela napraviti kopelj ali ob tej priki je pozabila zapreti plinovo cev. Ko pa se je tega spomnila, je bila tako slaba, da je omahnila in ni mogla doseči cevi. Naši so jo mrtvo pri vratih.

Gosnodarstvo.

— **g Ziti trg.** Na novosadski produktivni borzi so cene žitu sledeče: Pšenica 15.70—16.— kron, oves 11.90—12.— kron, fižol 15.— kron, koruza 14.— kron, pšenična moka (št. 0) 27.— kron. — Cene so padle, tendenca slaba.

— **g Monopolna pristojbina na cigaretni papir** se s 1. oktobrom poviša od 70 na 200 kron.

— **g Povišanje telefonskih pristojbin v Avstriji.** Od 1. oktobra dalje bodo povišane telefonske pristojbine v Avstriji za štirikratni iznos.

— **g Avstrijska zlata pariteta.** Od 25. septembra do 1. oktobra znaša avstrijska zlata pariteta 15.100 n.-a. kron.

— **g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji.** Po izkazu Narodne banke z dne 15. septembra se je stanje papirnatega denarja od zadnjega izkaza zmanjšalo za 36.154.190 Din in znaša sedaj 5.149.081.270 Din. — Posojila pa so se povečala za 54.920.810.42 Din.

— **g Stanje papirnatega denarja v Avstriji.** Od 8. do 15. septembra se je število papirnatega denarja pomnožilo za 183.6 milijard in znaša sedaj 1.7 milijona n.-a. kron.

— **g Nova devizna odredba.** Generalni inspektorat ministarstva financ izdeluje novo devizno odredbo, ki bo kmalu objavljena.

— **g Josenski praški velesejem.** Letošnji jesenski praški velesejem od 3.—10. septembra se je vršil vsled naglega stopanja čsl. krome na tujih borzah pod neobičajno težkimi pogoji. Domači kupci so očakujoč, da bodo cene blaga vendar

padle, naročali le z največjo opreznostjo, tuji kupci pa, katere smo videli tukaj v mnogobrojnem številu, zaradi visokega kurza čsl. krome pri najboljši volji niso mogli skleniti zaželenih kupčij, vsled česar je bil njihov obisk več ali manj informativnega značaja. Kljub vsemu temu se je vendarle v mnogih strokah prav živo trgovalo, in razstavljalci so dosegli v mnogih slučajih lepših uspehov kakor so sami pričakovali, o čemur priča cela vrsta novih prijav za prihodnji spomladni velesejem 1923. K jesenskemu velesejemu se je priključilo 2796 razstavilcev, kateri so zahtevali 38.742 kvadr. metrov razstavne ploščine. Ustreglo pa se je le 2186 razstavilcem, katerim je bilo prideljeno 10.320 m² razstavne ploščine. Razstavljalo je 1.980 domačinov in 206 tujcev. Izmed domačih razstavilcev jih je bilo 1.806 iz Češke, 152 iz Morave in Slezijske ter 22 iz Slovaškega. Od tujih razstavilcev jih je bilo 27 iz Francoske, 7 iz Angleškega, 57 iz Nemčije, 5 iz Holandije, 39 iz Ukrajine, 8 iz Švice, 6 iz Italije, 5 iz Belgije, SHS, 28 iz Avstrije, 1 iz Rumunije, 5 iz Belgije, 5 iz Amerike, 5 iz Španije, 1 iz Grškega in 7 iz Švedskega. Od navedenih 206 tujih razstavilcev je razstavljalo direktno 68, po svojih zastopnikih pa 138 tvevk. Med njimi je bilo 2.034 izdelovalcev, 21 manipulantov, 131 grosistov, kateri so vsi skupaj zaposlili 1624 uradnikov in 286.125 delavcev.

BORZA.

— **Curih, 27. septembra.** Devize: Budimpešta 0.22%, Berlin 0.33%, Italija 23.97, London 23.63, New York 535%, Pariz 40.80, Praga 10.75, Dunaj 0.00%, Sofija 3.25, Zagreb 1.80, Varšava 0.06%, Holland 207%, Bruselj 38.45. — Valute: n.-a. krome 0.00%.

— **Zagreb, 27. septembra.** Devize: Budimpešta 2.45—2.85, Berlin 4.45—4.47, Italija 274.50—279.50, London 288.—294.—, New York 65.50—66.50, Pariz 498.—506.—, Praga 204.—208.—, Dunaj 867%—917%, Curih 12.21—12.41. — Valute: Dolar 64.—65.—.

Ljubljanske novice.

— **Ij Papežev nuncij v Ljubljani.** Danes popoldne ob 2. uri 21. min. se pripelje v Ljubljano papežev nuncij msgr. Hermenegild Pellegrinetti.

— **Ij Bolnica za ženske bolezni.** Ministrstvo za zdravje je odredilo, da se v Ljubljani v bivšem zavetišču Kranjske hranilnice otvori bolnica za ženske bolezni, sestojča iz porodnišnice, ginekološkega oddelka in babiške šole. Statut za to bolnico objavlja Uradni list št. 100 z dne 26. septembra.

— **Ij Stolna Elizabetna konferenca** ima danes ob 6. uri sejo.

— **Ij Svengali so ne gre.** Cim več je poslovnih večerov, temveč je radovednejše. Včeraj je bila dvorana zopet prenapolnjena, tako da je trajalo blizu uro, preden se je občinstvo v silni gnječi umirilo. Poskusi sugestije s kontaktom in telepatije so bili dobri. Mnogokrat so bili prizori kot da so vzeti iz dobro naučene igre, tako da je šlovek nehot dvomil o pristnosti. Toda drgelačje gospodične s krčevito stisnjenimi rokami in njihova zadržana ter sramežljivost, kadar jih je telepat podvezal, so preveč jasno pričale proti domnenji igri. Najbolj naraven in ljubeč je bil prizor z gdč. Štefko iz Vzajemne zavarovalnice pri telefonu, ko se razgovarja z Mariborom in pripoveduje o Svengalju. Vesela družba na zaključku je vzbujala občelo veselost: kot bi bili naštudiralci. Toda jeza in sram na obrazih, ko so dobili od telepata podvezec, so gledalcem razgnali dvom. Ker Svengali vidi, da je zanimanje za njegove poskuse telepatije vedno večje in ker se občinstvo pri njegovih poskusih tudi dobro zabava, priredi telepat poslovljni večer še danes.

— **Ij Nujna prošnja usmiljenim srce!** Reva begunka, vdova z otrokom je vsled odpovedi vržena iz stanovanj-barake. Ker je z vso opravo, ki je itak ni mnogo, na prostem in brez strehe, obupno prosi, da se je kdo usmilil in vsaj začasno vzame pod streho. Opravljala bi rada službo paznice ali snažilke ali kaj podobnega. Prošijo se tozadevna sporočila na uredništvo »Slovenca«.

— **Ij Društvo stanovanjskih najemnikov** za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja danes ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12 pritrilčno, desno.

— **Ij Razpis.** Vsled sklepa občinskega sveta se javno razpisujejo stavbiska, tesarska, mizarska in vsa druga obrtniška dela in dobave za zgradbo mestne delavske stanovanjske hiše za Bežigradom na stavbišču poleg vojnega arzenala. Načrti, proračuni, splošni in podrobni stavbni pogoji so na ogled v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica št. 1 v navadnih uradnih urah od 8.—14. ure. Tukaj se tudi dobe ponudbeni pripomočki proti plačilu 300 kron. V ponudbah je pri vsaki postavki navesti enotne cene za delo z dobavo materiala vred in na podlagi teh je izračunati končno vsoto. Pravilno sestavljene in kolkovane ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju pri imenovanem uradu najpozneje do 3. oktobra 1922 popoldne. Ponudbi je priložiti potrdilo mestne blagajne, da je ponudnik vložil predpisani 5% vadij. Zakasnelo ali nepravilno sestavljene ali nepopolne ponudbe so neveljavne. Z delom bode prieti takoj po oddaji in ima zgradba biti do konca leta pod streho, popolnoma uporabna pa do 1. novembra 1923.

— **Ij Circle française** začne 2. oktobra s svojimi rednimi kurzi na realni gimnaziji, Beethovnova ulica 7 v pritrilju. I. kurz bo ob pondeljkih in sredo ob 6. do pol. 8. ure, II. kurz ob torkih in petkih ob 6.—7. ure (poučuje prof. dr. Novak) in III. kurz (konverzacija in slovnost) ob četrkih in sobotah ob 6.—7. ure (poučuje rojena Francozinja gospa Jerasova). Članarino smo znižali letos od 8 na 5 Din mesečno. Poleg tega otvarja Circle français letošnji prvi špacijski tečaj za mladino od 8. do 12. leta. Učiteljica, rodom Francozinja, ki je imela do sedaj že odlične uspehe pri pouku mladine, bo vodila pouk v teh kurzi, ki bodo obsegali le po 8—10 obiskovalcev. Število teh kurzov (po 2 tedenski uri) se bo ravnalo po številu prijav. Članarina za te mladinske kurze bo znašala 40 Din mesečno. Prijave za redne in za mladinske kurze sprejema šolski sluga g. Grill, Beethovnova ulica 7, pritrilje in daje tudi podrobna pojasnila. Člani imajo brezplačno na razpolago knjižnico najmodernejših francoskih del. — **Ij Učni tečaj društva zasebnih nameščencev** prične prihodnji teden. Razvrstitev tečajev, oziru in lokal bodemo še naznanili v časopisju.

da pod agrarno reformo, se je zaprosilo nekaj lesa v pomoč pogorelcem. Ko se pa ni moglo takoj dobiti potrebnega potrdila od ministrstva agr. reforme, se je ljudem dovolilo vzeti les pod pogojem, da plačajo toliko kupne cene, kolikor bo zahtevalo ministrstvo za agrarno reformo. Zadeva se je vlekla doslej. Pred nekaj dnevi pa je poklical tamošnji komisar Velimir Nikasinović nekaj mož iz omenjene vasi in jim naznanil, da je prišel iz ministrstva agr. reforme odgovor glede znižanja cene lesa in sicer v tem smislu, da ima on, komisar pravico 50% popustiti od prodajne cene lesa. Izjavil pa je, da je on tudi voljan dovoliti 50% popusta, toda le pod pogojem, da pogorelci podajo pismeno izjavo, da ne bodo več klerikalci in obljubijo, da bodo svoje otroke zapisali v sokolsko organizacijo.

— **Kmetijska podružnica v Starem trgu** je zaprosila pri grajščini Snežnik podpora. Imenovani komisar pa je odbil iz razloga, ker je podružnični predsednik »klerikalce«.

— **Gospod Velimir Nikasinović** hodi po hišah in hujska ljudstvo v politično-strankarskem smislu in žuga ženskam in dninaricam pri grajščini, da morajo v sokolsko organizacijo, drugače jih spodi iz službe pri grajščini. Za vsa navedena dejstva so priče na razpolago. Da vsi taki nastopi domišljavega komisarja vzbujajo nezadovoljstvo, celo pri slovenskem ljudstvu, je verjetno.

— **Vprašam g. ministra:** Ali hoče podučiti uslužbenca Velimirja Nikasinovića, da naša država je danes še SHS, ne pa SKS ali JDS?

— **Ali hoče proučiti** navedena dejstva in v pomirjenju ljudstva nemudoma odpustiti označenega uradnika?

— **Ali je voljan** napraviti temeljit red v upravi svojega resorta kar tiče Slovenije, kjer se dela prepogosto politično-strankarsko, o čemer se je prepračil g. minister z podobnih vprašanj od kolegov iz Slovenije?

— **Prosim pismen odgovor.**

— **K. Škulj, nar. posl.**

Občni zbor Orlovske Podzveze.

— **V nedeljo, dne 24. t. m.** se je vršil v veliki dvorani Ljudskega doma redni občni zbor Orlovske Podzveze za Slovenijo. Trajal je od 10. ure dop. do 6. ure zvečer z enournim presledkom ob času kosila. Občni zbor je otvoril in vodil podzvezni predsednik br. dr. Basaj. Zastopanih je bilo po svojih odposlancih 124 odsekov, kar očitno kaže, da je vladalo za občni zbor veliko zanimanje; deloma pa priča o precejšnji disciplini v organizaciji. Seveda je bilo od mnogo odsekov razen pooblaščenih zastopnikov navzočih še po več drugih članov. Vsi navzoči so sledili poedinim točkam dnevnega reda z veliko pozornostjo, debata je bila živahna.

— **Dnevni red** je začel s poročili letošnjih funkcionarjev podzveznega predsedstva. Zlasti sta bili zanimivi blagajnikovo in predsednikovo poročilo. Na temelju vseh poročil je bila dana prilično slepeča slika o stanju organizacije:

— **Obilih in šumnih prireditev** v prošlem letu v smislu sklepa zadnje vodsivene seje ni bilo; ar jih je bilo, so bile zato boljše pripravljene in so dosegle znaten uspeh. Nekaj novega je bila vredba telovadnega tedna, ki se je vršil v marcu, katero institucijo namerava OP tudi nadalje še držati. Izleta v Brno se je udeležilo iz Slovenije 48 članov odnosno Orlic. Po brnskem taboru so se vršile tri večje (podzvezne) prireditve v Celju, v Bledu in Novem mestu. Tudi okrožne in odsekovne prireditve so izpadle v celem dobro. Pri organiziranju prireditev so se sicer pokazale še napake in pomanjkljivosti, ki se jih je treba v bodoče skrbno čuvati, ker znatno zmanjšajo celoten sicer še tako dober uspeh.

— **V tehničnem oziru** je Podzveza znatno napredovala; kot največji letošnji uspeh je pač zamamovati, da so slovenski Orli odnesli na mednarodni tekmi katoliških telovadcev v Brnu prvanstvo. Kot zelo dobri sredstvi za povzdigo tehnične strani sta se pokazala že omenjeni telovadni eden in pa zlasti obvezne vsakoletne okrožne tekme, ki so se vršile letos v maju in juniju. Vrlo se je več vadijskih tečajev za okrožne in deželne vadijtelje, deloma v Ljubljani, deloma v raznih okrožjih. Nezadovoljivo je, da nastopa v telovadnih prireditvah še vedno premalo telovadcev v primeru z velikim številom članov.

— **Organizatorni tečaji,** katerih namen je predvsem vzgajati odborniški naraščaj, so se vršili v trije; dva v Ljubljani, eden v Mariboru in eden v Št. Vidu nad Ljubljano; zadnji je bil namenjen v obsegu katoliških telovadcev. Udeležba na tečajih je bila dobra.

— **Iz vseh poročil** je bilo vidno, da zavzema Podzveza v svojem delovanju tak obseg, da rabi v vsaki kritji vseh svojih potreb zelo trdne finančne podlage. Le izredni marljivosti blagajnikovi predsednikovi ter veliki varčnosti celega predstvenstva je zahvaliti, da je izpadlo blagajnikovo poročilo proti vsakemu pričakovanju povoljno.

— **Pri volitvah novega Podzveznega predsedstva** za bodoče leto so bili soglasno izvoljeni vsi člani prejšnjega predsedstva. Le tajnik in blagajnik radi prevelike zaposlenosti nista mogla nastopiti ponovno dolžnosti in sta bila izvoljena za dva.

Omenjamo pri tem, da se vršijo težji zvečer. Vdeleženci bodo imeli prispevati samo za učila in režijske stroške (učitelja, razsvetljavo itd.). Višina prispevka se ravna po številu vdeležencev. Prijave sprejema Društvo zasebnih nameštencev. Cesta na gor. železnico 6. Uradne ure od 9.—13. in 17. do 19.

Ij Delamor. Včeraj popoldne so našli v strugi Ljubljane truplo novorojenčka, ki je priplovalo skozi kanal pri šentpeterskem mostu. Truplo so v svrhu obdukcije odnesli v prosektoro javne bolnice. Policija zasleduje nečloveško mater.

Ij Nevaren vlomilec prijel. Policija je včeraj aretirala nevarnega vlomilca Ivana Kociperja, ki je pobegnul iz mariborske kaznilnice kjer je imel odsedeti 2½ leta težke ječe. Kociper se je po begu klatil po raznih krajih. V noči na 26. septembra je vlomil v Zalogo v železniški voz in ukradel obleke in perila v vrednosti 20.000 kron. Ukradeno blago je skušal v Ljubljani prodati, pa je bil pravočasno aretiran. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Ij Našla se je v Tivoli pompadura iz jagod z majhno vsoto denarja in nekaterimi drobnarijami. Dobi se v Spodnji Šiški, Lepodvorska ulica 175, prtiličje.

Dijaški vestnik.

d Akademik z dvema semestroma ali abiturient kat. mišljenja, ki bi želel študirati v Bel-

gradu, se naj čim prej obrne na stud. phil. Bogomila Šedivý, Mala Nedelja, da mu da pojasnila glede stanovanja in hrane po znižani ceni ali eventualno brezplačno. Prednost imajo tisti, ki nameravajo vpisati se na filozofsko fakulteto in imajo odlično zrelostno spričevalo.

Orlovski vestnik.

Orel Krakovo-Trnovo. V petek, 29. t. m. ob 8. uri zvečer obvezen fantovski večer z obširnimi sporedom. Obenem se sprejemajo novi člani. Vsi polnoštevilni! — Odbor.

Sorodnikom Amerikancev.

Pred poldrugim letom sem objavil v slovenskih listih razglase glede zapuščin, ki so bile med vojno zaplenjene v Združenih Državah Ameriških. Velik del takrat imenovanih upravičencev tega denarja se je oglašil ter sem istim po večjem delu denar že izplačal, deloma je isti še v izplačilu, tako, da ga dobe v kratkem. Mnogo je pa tudi strank, ki jim oglašili niso prišli pred oči, vsled česar je mogoče, da ta del našega denarja zunaj propade, ako se nihče ne bode zanj poborjal. Da morejo tudi te stranke priti do svojega denarja, jih tem potom pozivljam, da se oglasijo pri meni, da jim dam potrebna pojasnila. V slednjem pomenijo besede: prva je ime in priimek v Ameriki umrlega, druga je ime njegovih sorodnikov in dedičev, katerim je namenil denar, tretja označba je znesek v dolarjih. Tozadevna imena so:

ANDLAR Mihael, otrokom Mariji, Mihaelu in Grgi, 250 Dol; ženi Mariji 250 Dol; BELCEVIC Stefan, ženi in materi, 500 Dol; BERGOC George, sestram Franciški, Josipini, Mariji, Rozaliji ter bratu Francu, 428.58 Dol; BEVIC Mat., sestri Mariji in bratu Francu, 568.20 Dol; BRATUS Josip, bratu Francu, 500 Dol; BRATUS Mat., očetu Mat., 600 Dol; BREGAR Frank, hčeri Alojziji in sinu Alojziju, 500 Dol; BRICELJ Jože, ženi Mariji in sinu Tomažu, 501 Dol; CAR Anton, materi Ani, 501 Dol; BARBA Johna dediči, 500 Dol; BERNIK Franca dediči, 1000 Dol; DEKLEVA Anton, materi Josipini, 600 Dol; DRAGICEVIC Lovrenc, ženi in hčeri Mariji, 500 Dol; DEVCIC Paul, bratu Valentinu, 500 Dol; DUGAS John, ženi in otrokom, 600 Dol; FLEISS Janez, ženi in sinu Janezu, 1000 Dol; GLAVIC Anton, očetu in materi, 600 Dol; GRUBAR Frank, bratu Antonu, 590 Dol; GRUBAR Ivan, ženi Jožeti in hčeram Josipini, Mariji ter sinu Janezu, Brezje, St. Jernej, Krško? 500 Dol; KADUNC Jože, očetu Jerneju, bratu Antonu in sestram Marijeti, Angeli, Zg. Tuhinj, p. Šmartno 300 Dol; KALAN Peter zapuščila ženi Mariji 150 Dol; KANAJZLER Jože, očetu Janezu, Previde 2, p. Studenca? 375 Dol; KASTELIC Anton, materi, 500 Dol; KONESTABO Louis, ženi Tereziji, 600 Dol; KRANJC Jernej, očetu, 500 Dol; KRIZMAN Janez, ženi in sinov. Janezu in Jožetu, 571.40 Dol; KRIZMANIC Anton, očetu, materi, bratu Josipu, 1000 Dol; LALIC Mike, hčeri Mariji, 600 Dol; LOMBAR Mat., materi Mariji, 908.49 Dol; LOVŠIN Louis, materi Tereziji Lovšin, 150 Dol; MADRONIC Mihael, sinovoma Josipu in Petru, Špeharje 33, p. Vinica 250 Dol; MANAJLOVIC Trium, sestri Evici, 250 Dol; MIHELIC Anton, ženi Josipini, hčeri Ma-

riji in sinovom Antonu, Jožetu in Slavkoti, 90 Dol; MČAKAR Mike, očetu Janezu, 500 Dol; NOVAK Franc, sestri Ani, 600 Dol; PÄPLER Franc, očetu Gašperju, Sp. Dobrava, p. Podnart 500 Dol; PENCA Frank, hčeri Angeli, 500 Dol; PERMI Frank, materi Alojziji, 500 Dol; PODBEVSEK Luka, sestri Neži, 505 Dol; POZAR Karol, sestram Karolini in Angeli, 400 Dol; PRETTI Ernest, materi Katarini in sestri Emi, 900 Dol; PUZ Andrej, sestram Antoniji, Ivani in Katarini, 903 Dol; RAČKI John ženi Tereziji, sinov. Antonu in Janezu 600 Dol; REMSAK Jakob, sinu Francu, 446.18 Dol; SELES Jože, hčerama Heleni in Mariji, 150 Dol; SILA George, ženi Mariji, hčeri Mariji in sinu Ivanu, 587.25 Dol; SIVSEK Frank, očetu Josipu 500 Dol; SLAPNIK Anton očetu in materi, 50 Dol; STEGEL Louis, bratu Antonu, sestri Josipini 333.34 Dol; SANTELJ Mat., bratu Francu in po bratu Andreju, 423.67 Dol; TRATNIK Anton, bratoma Janezu in Tomažu, 348.33 Dol; TREBUSNI Anton, ženi Neži, vas Laze 17, p. Šmartno 37 Dol; VEBER Anton, očetu in materi, Selca 26, Zeleniški? 375 Dol; VIDIC Radislav, očetu, 500 Dol; VIDMAR Ivan, ženi Leopoldini, Godovič 48, p. Logatec? 400 Dol; ZAPUSEK Anton, otrokom enak iz vsote 600 Dol; ZOREC Anton, ženi Agati, hčerama Pavlini in Agati, 500 Dol; JAMNIK John hčeri Zagar Mariji, 255.14 Dol.

Ker je danes mogoče vsak tak denar preskabeti in se ga izplača tukaj v štirih mesecih, naj se stranke oglasijo čimprej mogoče z družinsko polipri podpisanim:

Dr. IVAN ČERNE, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6.

Prešano seno dobro, suho, zeleno, naprodaj v poljubni množini po 11 K kilogram. — MIKLIC, hotel »Južni kolodvor«, 4064

Kot voditelj gospodarstva išče mesta, kje na večjem posestvu, 28 letni samec, infelig. in pošten, ki govori več jezikov in se dobro razume na gospodarstvo in živinorejo. Ore tudi za paznika. Ponudbe na upravo lista pod »ZANESLJIV« 4067.

POSESTVO

obstoječe iz HIŠE s trgovskim lokalom, hleva, kozolca, svinjakov, sadnega vrta, njiv in pašnika, naprodaj dne 1. oktobra na JAVNI DRAZBI v Markovcu, pošta Stari trg pri Rakeku, ob 2. uri popoldne. Nabaja se na zelo prometnem kraju.

Orlovska podzveza v Ljubljani razpisuje mesto

pisarniškega uradnika.

Sprejmejo se mlajši prosilci s srednješolsko izobrazbo. Načasno zasedbo se ne reflektira. Plača po dogovoru. Vloge do 5. oktobra na »Orlovsko podzvezo« v Ljubljani, Ljudski dom.

Sečnja bukovega gozda je naprodaj. — Naslov pove upravištvo »Slovenca« pod štev. 4066.

Mlad, ožen. brez otrok, pošten in trezen **zidar išče mesta hišnika** za takoj ali pozneje. Pismene ponudbe na upravo lista pod »HISNIK«, 4051

ŠIVILJA, večša izdelovanja damskih kostumov in otroških oblek, sprejme delo po hišah. Ponudbe na upravo lista pod »ŠIVILJA«, 4052

Dva gospoda sprejemna na dobro domačo hrano, v bližini opernega gledišča. Naslov pove upravištvo lista pod štev. 4065.

TRGOVINA Z LESOM

naprodaj na lepem prometnem mestu ob Savi na Hrvaškem: Obstoji iz lepo urejenega skladišča, površine ca. 2400 m²; s 300 m³ rezanega lesa, hiše pisarne, dve šupi za suhi les, hlevi, velik vrt; vse v dobrem stanju. Naprodaj je radi preselitve. Vprašali ustmeno ali pismeno K. F. PFEIFER, Dubrovčak, r. p. Bregi pos., Hrvaško. 4058

Sirarne, mlekarnе,

katerе izdelujejo polnomasten SIR, emendalski, naj pošljejo ponudbe na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg štev. 3, I. nadstropje, pod šifro: »EMENDALSKI SIR«, 4070

VEČ STAVBENIH PROSTOROV

v Ljubljani, prikladnih za skladišča, industrije ali pa hiše, POCENI NAPRODAJ. — Pojasnila daje ALOMA COMPANY, Anončna družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg štev. 3, I. nadstr. Telefon štev. 174. 4032

Slanina:

soljena . . . . 126 K
prekajena . . 140 K
papricirana . 146 K

prvovrstno debelo blago je zopet na razpolago pri **Gospodarski Zvezi, LJUBLJANA.** Mesni oddelek.

Električni stroji proizvod A E G
električni števcji proizvod A E G

žarnice Tungstram, vse elektrotehnične potrebščine v zalogi po ugodnih cenah. Elektrotehnična tvrdka

KAROL FLORJANČIČ, Celje, Proračun brezplačno!

HLODE smerekove in jelkove

3—8 m dolge, kakor tudi cele gozdove, kupi lesna družba »ILIRIJA«, Ljubljana, Kralja Petra trg štev. 8. — Telefon 220.

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravnokar došle.

A. & E. Škaberne Ljubljana, Mestni trg 10

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev. — F. BÄTJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravo za email z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji.

»TRIBUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Rezanje drv

z motornim obratom. Naročila prevzema Ludovik ILERSIČ na Friškovecu.

Svila

modni nakit, vse potrebščine za šivilje in krojače

najceneje pri:

A. Šinkovic nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg štev. 19.

„DIAMALT“

Pozor pekli »DIAMALT«, tvornice Hanser i Soboika, Beč - Stadlan, v predvojni kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo **EDUARD DUŽANEC, Zagreb,** SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

Dobra molzna KOZA se proda žabjek št. 14.

V najem oddam

skoro v sredini Ljubljane

prtiličen del **hiše**

pripravljen za trgovino ali pisarne. Najemninno bi bilo plačati za več let naprej. Naslov pove iz prijaznosti upravištvo »Slovenca« pod številko 4010.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumi-jevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. Glavno zastopstvo polnih gumijevih obrocev za tovorne avtomobile tovarne Walter Martiny. Hidravlične stiskalnice za montiranje gum. obrocev v centrali, Rimska cesta št. 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago deset tovornih avtomobilov.

Centrala: LJUBLJANA, Rimska cesta 2.

Podružnice:

LJUBLJANA, Dunajska cesta 23, tel. št. 470.
MARIBOR, Jurčičeva ul. 9, tel. št. 133.
BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica št. 3.

Štev. 757 — 22.

RAZGLAS

o ofertalni licitaciji dobav za državno zdravilišče v Topolšici.

Za proračunsko leto 1922-23, t. j. do dne 30. junija 1923, se razpisuje po naredbi zdravstvenega odseka za Slovenijo v Ljubljani z dne 28. avgusta 1922, št. 9451, in na podlagi zakona in pravilnika o državnem računovodstvu pismena ofertalna licitacija na dan 30. septembra 1922

za dobavo:

1. Mesa vseh vrst (goveje, svinjske, telečje, ovčje meso), dalje drobnjav, t. j. pljuč, jeter, ledvic, možgan, vampov.
2. Svinjske masti (sala).
3. Kruha (belega in črnega, žemelj).
4. Mleviskih izdelkov vseh vrst (pšenične, koruzne, ajdove moke, pšeničnega zdroba, koruznega zdroba, ječmenove kaše, prosenke itd).
5. Mleka, jajec, masla.
6. Poljskih pridelkov (krompirja, zelja, repe, sadja).
7. Bukovih drv.
8. Sena, ovsa

za državno zdravilišče za bolne na pljučih v Topolšici.

Popis potrebnih količin omenjenega blaga, nadalje pogoji za dobavo blaga so razvidni v upraviteljski pisarni.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 20 dinarjev, se morajo izročiti v zapečatenem zavitku z zunanjo oznako: Ponudba za dobavo... po razpisu z dne 22. septembra 1922, št. 757-22, za dan 30. septembra 1922 ponudnika... — Ponudbe se morajo izročiti neposredno po ponudnikih ali njih pooblaščenih na dan licitacije in sicer med 10. n 11. uro popoldne v roke predsedniku dražbene komisije.

Ponudniki morajo ostati v besedi najmanj 30 dni po otvoritvi dotične ponudbe.

Ponudnik mora izročiti predsedniku dražbene komisije izpričevalo o dražiteljski sposobnosti, ki ga je izdala trgovska in ob kniška zbornica, in potrđilo davčnega urada, da je plačal davek za vsako trimesečje.

Zlasti se opozarjajo licitanti, da morajo na dan licitacije podpisati izjavo, da poznajo pogoje nabave in da pristajajo, dražiti po njih. Onim licitantom, ki pridejo na dan licitacije po 11. uri, ne bo dovoljeno vstopiti v sobo, kjer se bo vršila licitacija.

Drž. zdravilišče za bolne na pljučih v Topolšici, dne 20. septembra 1922.

+

V neizmerni bolešti naznanjam, da mi je danes umrla moja ljubljena edinka

DARINKA

v starosti 17 let. Pogreb je dne 28. septembra ob 5. uri popoldne.

Šmartno pri Litiji, dne 27. sept. 1922.

Antonija Šeleker.

POZORI!

Bakrene kotle za žganjekuho

Irpčno izdelane, po ugodni ceni in sicer od 25 do 60 litrov vsebine ima v zalogi tvrdka

Stanko Zargi & Co.
Ljubljana, Martinova cesta 15.

Zahtevajte cenikel Takojšna dobaval TRGOVCI ZNATEN POPUSTI

Vedno v zalogi pri tvrdki

Albin Turk
Ljubljana
Prešernova ul. 48.

Eau de Cologne
Eau de Cologne russe
Bayrum, Parfums
Brillantine

ELEVATOR d.d. Zagreb
Tvorn: Kuhovičeva ul. 30.